

Een wereld vol verhalen

🕒 **Duur** 45 tot 60 minuten (afhankelijk van groepsgrootte en verwerking)

🎯 **Lesdoel** De leerlingen maken kennis met het erfgoed van diverse culturen binnen Nederland. Ze leren dat tradities, religies en gewoonten bijdragen aan onze samenleving en ontdekken hoe belangrijk het is om met openheid en respect naar elkaar te kijken. Ze ontwikkelen een brede kijk op cultuur.

Verbindende leergebieden

- Oriëntatie op jezelf en de wereld (religie, samenleving, geschiedenis)
- Taalontwikkeling (luisteren, vertellen, verwoorden van gedachten)
- Kunstzinnige oriëntatie (verbeelden, ontwerpen, presenteren)
- Burgerschap (respect voor diversiteit en culturele expressie)

Kerdoelen

Burgerschap

- 2 Diversiteit – Leerlingen herkennen en respecteren onderlinge verschillen.
- 4 Maatschappelijke betrokkenheid – Leerlingen oefenen actief burgerschap en sociale verantwoordelijkheid.
- 6 Maatschappelijke vraagstukken – Leerlingen verkennen de oorzaken en gevolgen van discriminatie en uitsluiting.

Nederlands

- 2A Luisteren en lezen met begrip – Leerlingen luisteren naar verhalen over tradities en cultuur.
- 3A Doelgericht spreken en schrijven – Leerlingen vertellen over culturele gebruiken uit hun omgeving.

Kunst en cultuur

- 1 Creatieve maak- en denkstrategieën – Leerlingen denken na over het vormgeven van culturele identiteit.
- 3 Betekenis geven – Leerlingen maken een kunstwerk of presentatie over een culturele traditie.
- 6 Kunst en cultuur beleven – Leerlingen ervaren hoe tradities en symbolen betekenis krijgen in het dagelijks leven.

Mens en maatschappij

- 5 Historische ontwikkelingen – Leerlingen leren over het verleden en de betekenis ervan voor nu.
- 11 Omgeving van de school – Leerlingen ontdekken dat de samenleving gevormd is door diverse culturen.

Benodigheden

- Grote kalender of muurposter
- Knutselmateriaal: papier, stiften, scharen, lijm
- Afbeeldingen of voorwerpen van feestdagen, symbolen en kleding uit diverse culturen
- Geluidsfragmenten (bijvoorbeeld groeten of muziek uit verschillende culturen)
- Tablets, boeken of informatiekaartjes voor verdieping
- Eventueel: ouder(s) of gastspreker(s) die iets komen vertellen over hun achtergrond

Introductie voor de leerkracht

In groep 6 beginnen leerlingen de wereld om zich heen steeds breder te zien. Ze komen in contact met klasgenoten, verhalen en gebruiken die anders zijn dan die van henzelf. Deze les helpt hen te ontdekken dat culturele diversiteit iets is om te waarderen en te vieren. De les richt zich op het herkennen en respecteren van verschillende culturele tradities, religies en gebruiken. Door het delen van verhalen, symbolen en rituelen ontdekken leerlingen dat cultuur niet alleen 'ver van hun bed' is, maar dat deze leeft in hun eigen klas en wijk. Ze krijgen oog voor verschillen én overeenkomsten.

Als leerkracht bied je ruimte aan de verhalen van leerlingen zonder oordeel. Je laat zien dat nieuwsgierigheid en respect samen kunnen gaan. Je hoeft geen expert te zijn in alle religies of culturen – openheid en bereidheid om samen te leren zijn voldoende.

Omschrijving van de opdracht

De leerlingen maken kennis met verschillende culturele gebruiken, verhalen en religieuze symbolen uit de samenleving. Ze verkennen wat deze tradities voor mensen betekenen en wat ze kunnen bijdragen aan een samenleving waarin iedereen zich gezien en gerespecteerd voelt.

Begeleiding

Gebruik vragen als:

- Wat betekent dit feest voor jou?
- Ken jij iemand die dit viert?
- Wat is hetzelfde en wat is anders aan de feesten in de klas?

Stimuleer het delen van verhalen, maar geef ook ruimte aan wie liever luistert of tekent.

Kennisoverdracht

Besprek samen:

- Wat zijn wereldreligies? (Bijvoorbeeld christendom, islam, hindoeïsme, jodendom, boeddhisme)
- Wat hoort bij elke religie? (Feestdagen, symbolen, rituelen)
- Wat is cultuur? (Taal, eten, kleding, gewoonten, verhalen)

Leg uit: 'We leven samen in een land met mensen uit allerlei culturen. Als we elkaars verhalen leren kennen, wordt de wereld rijker, vriendelijker en interessanter.'

Differentiatie

- Leerlingen kiezen of ze willen tekenen, vertellen, schrijven of presenteren.
- Gebruik afbeeldingen, voorbeeldzinnen en pictogrammen bij taalondersteuning.
- Laat snelle denkers een minilessenreeks maken over een cultuur of een quiz bedenken.

De vijf fasen van de leercirkel**Verwonderen**

Doel: leerlingen verwonderen zich over verschillen en overeenkomsten tussen culturen en religies.

Activiteit: toon verschillende symbolen of groetvormen. Vraag:

- Wat denk je dat dit betekent?
- Wat herken je?
- Wat zou jij willen weten over deze cultuur?

Laat leerlingen een symbool kiezen en tekenen waar zij nieuwsgierig naar zijn.

Oriënteren

Doel: leerlingen maken kennis met culturele tradities in hun eigen klas en samenleving.

Activiteit: de leerlingen maken een feestkalender. Alle leerlingen plaatsen een feest op de kalender dat zij kennen, vieren of interessant vinden. Laat hen vertellen wat er op de feestdag gebeurt en wat dit betekent. Vergelijk de feesten: welke overeenkomsten en verschillen zijn er? Wat vieren we samen? Wat is uniek?

Onderzoeken

Doel: leerlingen onderzoeken culturele symbolen, rituelen en gebruiken.

Activiteit: leerlingen maken in tweetallen een miniposter over een religie of traditie. Ze beantwoorden de volgende vragen:

- Wat is het?
- Wat hoort erbij (kleding, eten, gebruiken)?
- Waarom vinden mensen dit belangrijk?

Laat de posters presenteren in kleine groepjes of via een tentoonstelling.

Uitvoeren

Doel: leerlingen geven creatief vorm aan wat zij geleerd hebben.

Activiteit: de klas maakt een wereldmuur met kunstwerken en verhalen. Leerlingen kiezen individueel iets wat hen aanspreekt uit een cultuur of religie en maken:

- een tekening;
- een vlag of symbool;
- een kort tekstje: 'Dit hoort bij deze cultuur en ik vind het mooi omdat ...'

Reflecteren

Doel: leerlingen denken na over het belang van culturele diversiteit.

Activiteit: klassikale reflectie. Vragen:

- Wat heb jij geleerd over andere culturen?
- Welk verhaal vond jij bijzonder?
- Wat zou jij willen doorgeven aan een ander?

Laat leerlingen de volgende zinnen afmaken:

- Mijn klas is rijk omdat ...
- Deze traditie vond ik mooi omdat ...
- Ik heb respect voor andere culturen omdat ...

Evaluatie en reflectie voor de leerkracht

Observeer:

- Wie herkent zich in de verhalen of symbolen?
- Wie toont nieuwsgierigheid of stelt vragen?
- Wie laat zien trots te zijn op de eigen cultuur?

Reflecteer:

- Welke culturen en verhalen kwamen spontaan naar voren?
- Welke leerlingen kwamen tot bloei bij het delen of luisteren?
- Hoe kan ik dit thema blijvend verweven in de klas?

Mogelijke vervolglesen

- Geloven op school – hoe kinderen hun geloof beleven
- Hoe klinkt jouw cultuur? – muziek en taal
- Wat vieren we wereldwijd? – feesten en hun verhalen
- Symbool of gewoon mooi? – betekenis van culturele vormen
- Grote verhalen van kleine mensen – levensverhalen uit verschillende culturen

Deze lesbrief hoort bij de uitgave 'EigenlijkWijs'.
www.eigenlijkwijs.nl